

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN NAPONTA DÉLUTAN.

Szerkeszti: SINGER MIHALY.

EGYES SZÁM ÁRA 1 CENT.

VIII. Évfolyam. 50. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, PA., PHILA DELPHIA, PA., CSÜTÖRTÖK, 1911 APRILIS 20-án.

VIII. Year. No. 50.

BODVAYNÉ ESETE.

Washington megdönti Williams ítéletét.

Csoda történt. A washingtoni bevándorlási miniszter megdöntötte Williams ellis islandi cáznak egyik kegyetlen intézkedését.

Az ügyet már ismerik a Bevándorló olvasói. Özv. Bodvay Lidia levelet kapott, hogy odahaza haldekklik a nővére. Hazautazott. A temetésre érkezett. Mikor eltakartották a fiatalon elhunyt asszonyt, mikor Bodvay Lidia felszarított a könyveit, csomagolt ismét, hogy visszajöjjen régi lakóhelyére: Amerikába.

Es itt kezdődik a négy magyar bevándorlónak kálváriája. Ellis Island vérebeli letartóztaták a négyest. Átvitték őket az ördögizgatra. Erős, egészséges, pénzzel bőven ellátott embereket látott maga előtt a vizsgáló-biztoság. Még a kis árnyékok is duzzadt az egészségtől.

Williams ur ezzel sarkon fordult, a négy embert pedig vitték az ellis islandi börtönbe, a piszokba, a férgek közé.

Bodvayné sűrűgöngyött Pittsburgba. Kottán Ferenc nem válaszolt, hanem eljött személyesen Ellis Islandra. Magával hozta polgári levelet, bankkönyvét és egy telekkönyvi kivonatot. Bizonyította, hogy jövedelmező állása van. Bizonyította, hogy van a bankban egy kis megtakarított pénze. És bizonyította, hogy van tehermentes ingatlana. Bizonyította, hogy becsületet életem folytatott mindig s hogy az örökre fogadandó gyermekéről nemcsak akar gondoskodni, de tud is gondoskodni.

Kottán Ferenc a falra hányta minden borsóját. Ellis Islandon nem szoktak évről hallgatni. Williams ezár kimondta a szentencziát s emellett semmivel sem minden érv, minden logika, minden bizonyíték. Persze, hogy megfellebbezték az ügyet Washingtonba. Közben rabok módjára négy embernek a legpiszkosabb börtönben kellett sanyalódnia csupán azért, mivel emberi szívük van, mivel egy árva maradt gyermekemberről gondoskodni merészkedtek.

Tegnap jött Washingtonból a határozat. A letartóztatott négy ember szabadon bocsátandó. Szabadon bocsátották. Pünkum. Mentek és mentek, a kiállott szenvedéseikért, a piszokban töltött napokért és éjszakáikért még csak azt sem mondták nekik, hogy: bocsánat.

Williams ur pedig garázdálkodik tovább a magasabb jog, a magasabb igazság, a fenékolt amerikai szellem nevében. Ez a Bodvayné esete. Ez és semmi egyéb.

PRENDERGAST VÁLASZA.

KINEVEZÉS VAGY VÁLASZTÁS A CZELSZERÜBB?

Lapunk tegnapi számában megjelöltük, hogy a polgármesteri választásokról, mely most New Yorkban 197 állás körül forog. A polgármester mint demokrata lett megválasztva. Prendergast más párt által. Ez utóbbi 197 embert el akart mozdítani állásukból, eszlopán azért, mert tagjai, esetleg agitátorai a demokrata pártnak. Gaynor arra való hivatkozással, itt nem arról van szó, hogy az illetők melyik párthoz tartoznak, hanem megfellebbezték-e eddig, nem egyezett bele abba, hogy a 197 ember repüljön. Eddig és így rendjén volna a dolog. Gaynor vastaghangu levelére azonban Prendergast egy ugyancsak vastaghangu levélben válaszol — az áldat személyeket sorol fel, akiket Gaynor mint polgármester elbocsátott, csak azért, mert az illetők nem demokrata-pártiak. De nemesak ezt. Felhozta többek közt Prendergast Hyde esetét is, aki mint városi kinstárnok hétének át hivatala felé sem nézett, a város pénzeit olyan bankokban helyezte el, amelyek tönkrementek és a város negyven százalékot

resztülvite, hogy egy "visszahívási" törvényvel a polgármestert és egy másik városi hivatalnokot "letették". Nem volna-e célszerű ilyen akciózást itt is? "Visszahívni" azt, aki büntös, aki mulasztást követ el. A város fizet sen munkáért, de nem veszekedéért.

De van ennek a kérdésnek egy másik oldala is: célszerűbb-e a választások, mint a kinevezések? New York város polgármesterének az Egyesült Államok elnökén kívül van a legtöbb hatalma ezen nagy Unio területén, alkalmazottakat kinevezi. A polgármestert választják.

Mi ezofpos európaiak mindig zenebonázunk az ellen, hogy a kormányok kinevezik a hivatalnokokat, mert ezáltal az illetők parazitákká válnak. Ebben van logika. És mit látunk itt? A megválasztott hivatalnok szakasztottan parazita, mint a kinevezett, azzal a különbséggel, hogy az előbbeni kormány parazitája, az utóbbi pedig pártya parazitája válik — a közönség, a közrotvására.

Hol van tehát a közélet? Melyik a helyes, miként kell a helyzetet javítani, segíteni?

Egy kis újjmútatott kaptunk nemrég egy német szocialista képviselőtől, dr. Südekumtól, aki itt New Yorkban erről a témáról tartott felolvasást. Südekum, a szocialista, örömmel konstataálta azt a tényt, hogy Németországban a városi — polgári — alkalmazottak letértek a korrupció utjáról és tudásukkal, ambíciójukkal igyekeznek érvényesülni, felfelé jutni. A német polgármesterek és egyéb magasrangú alkalmazottak nem kaphatják arra, hogy megvesztegessék őket, mert ezzel a lekötelezettséggel nemesak büntetendő cselekményt követnek el, hanem hivatalukhoz, a városhoz is vannak kötvé, mert félnek, hogy a megvesztegetés titka ki fog pattanni és a magasabb állás is fűceszba megy. Németország városai ma a legjobb hivatalnokai karral rendelkeznek.

Ugyanílyan a viszony a kis Svájcban is. Ott az összes hivatalnokokat — a baktértől kezdve a szövetségi tanácsosig — választják. Az illető igyekszik hivatalának megfelelni, mert ha nem felel meg, a legközelebbi választáson — "ki" választják, még a saját pártjabelieit is.

Ambíció és lelkesület a lényeg. Ahol ez nincs, ott parazitává válik a hivatalnok, akár választják, akár kinevezik, akár pedig a megválasztott kinevezi. Hogy a konkrét esetben ki a büntös: Gaynor-e vagy Prendergast, nehéz volna eldönteni.

Laktos.

PÁPA BETEG.

Az orvosai minden munkától eltiltották.

Róma, április 20. X. Pius pápa könnyű hülés következtében kénytelen a szobát őrizni. Háziorvosa minden munkától eltiltotta, de mindazonáltal ma is elvégezte rendes napi teendőit.

FOGAS-KÉRDÉS.

Nyílt levél Braun Márkus urhoz.

Tisztelt uram! A czímbe láthatja, hogy nem egy olyan kérdéssről van szó, mely fogas volna, hanem olyanról, melyben a fogások játszanak szerepet. Hogy melyik fogások, azt — Wekerle szavaival élve — minden sarcki hordár tudja. Ön mint tisztelőbeli elnök az elnök tiszteletére — Taffról van szó. — hozott és hozatott 500 — sage und schreibe — ötszáz fogast. De a sok fogastól én most már nem látom, hogy a fogások 500 font-e vagy darab. Dehát ez másodrendű dolog. A lényeg ez: Taft, az amerikai ember, aki még színét sem látta a Balatonnak, enni fog balatoni fogast, én pedig, aki végigyalogoltam egész hosszszában a tócsát, még magyar ember létemre sem ettem eddig fogast. Nem ettem, mert nem ettem — drága volt otthon a tojás. És itt...? Ki gondol Amerikában balatoni fogásra, ha csak nem hívják Braun Márkusnak? Elmenjek a bankettra — helyes, de pro primo még soha életemben nem volt — és nem is lesz — tíz darab olyan felesleges deklaráció, amilyenek egy bankettré végig nyeltek és egyek. És pro secundo biztos-e az, hogy a vendégek a nagy tolvahobu miatt fognak-e ehetni. Én a fogas-kérdést a magam részéről így vélem megoldandónak: Braun ur a fogásokat kiosztja azon magyaroknak, akik még színét sem látják a balatoni fogasnak, hadd örüljenek neki legalább itt Amerikában és a boldog fogastulajdonosok otthon szép nyugodtan, étvágygally kebelezik majd be — a fogas-kérdést.

Nehogy amiatt legyen zavar, hogy melyik párthoz tartozom, republikánus-e vagy demokrata, itt kijelentem, hogy egyikhez sem — hanem a fogas-éhes pártiakhoz.

Melyhez hasonló jókat kíván Palócz.

CSELEDKÉRDÉS.

Chicagoiban megoldásra talált.

Haladunk a korrall minden téren. Haladunk a cseledkérdésben. Chicagoiban végezték annak a patriarchális viszonyokat, a mikor a cseledeleány a családhoz tartozott s mikor a ház urnőjében néha az anyját, de a legtöbb esetben a mostoháját látta a szolgáló.

Ma már, legalább Chicagoiban, nem "szolgáló", hanem "szereződött munkás" a neve s nem havibért kap, hanem óránként lesz fizetve a munkájáért. A cselede a házon kívül étkezik és alszik, estével és vasárnapjaival a szerint rendelkezik, ahogy jónak látja és annyi fizetést huz, a mennyi órát dolgozik.

SZOBOR VAGYOK.

Istállószolga furcsa betegsége.

Én, Mrs. Theresa Lack vagyok jelentette ma reggel egy izgatott női hang a telefonon át az 58-ik utcai rendőrségnek. Küldjenek el azonnal rendőröket a 48-ik utca 424. szám alatti istállómbe. Az egyik emberem mozdulatlanul

áll az istálló közepén s én nem tudom, mi van vele.

A McCoy nevű rendőr hamarosan eleget tett a meghívásnak s az istállóban ott találta Louis Frank szolgát, aki egy szobor mezevőségében állott még mindig ugyanazon a helyen. A rendőr azt hitte, hogy Frank bolondozik és rendőrbotjával rendőri gyengédséggel megtapogatta a hasát. A szobor nem mozdult meg erre sem. McCoy felemelte a szobor karját s ez mereven megállott a levegőben, akképp eselekedett a lábával is.

A rendőr, akár Petőfi juhászja még egyszer ütött egyet a botjával, majd orvost hítt. Ez meg arkol gondoskodott, hogy a furcsa beteg átszállítottassék a kórházba. Mikor beszállították, az élő szobor még mindig merev volt. Megszurkálták tükkel, beleördöztették a fülébe, de a szobor — szobor maradt.

Most egy egész orvoscsereg veszi körül a szobrot és érthető érdeklődéssel lesik az ébredését.

GYILKOS VÉDŐJE MEGHALT.

Ma délelőtt halt meg gutaütés következtében Hoffmann ex-bíró, Heidemann ügyvédje. Hoffmann bíró volt azelőtt és mióta ügyvéd lett belőle, New Jersey állam legkötőbb kriminalistája volt. Négy embert mentett meg a vilálamos székeltől, nagyon sok gyilkos ügyében az elsőfoku gyilkosságot másodfokúvá tudta átalakítani. Ez volt az első eset, hogy egy védenézet halálra ítélték.

Néhány nap előtt védte a neki gyilkossággal vádolt Heidemann, akinek a pöréről mi is hosszabban megemlékeztünk. — Hoffmann 75 évet élt, felesége és két leánya siratja őt.

ANGYALOK ETETIK.

New Jersey állami kórházában. Morris Plainsben. ápolják Geshella Annát, aki tizenöt év előtt vándorolt be Ausztriából Amerikába. Az osztrák aggrzész nyilván vallásos örvjögében szenved, mert hatvanöt nap óta böjtöl és semmi szín alatt nem akart eddigelé táplálékot magához venni. Azt mondja, hogy Isten által küldött angyalok látogatják őt meg minden reggel és nyujtanak neki néhány kenyérmozsát s egy pohár bort.

A leány eddig Passaicban élt s előbb az ottani kórházban kezelték őt. Az orvosok féltették az életét s minden áron rá akarták venni, hogy egyék valamit, de ő mindmégannyiszor azzal utasította vissza a táplálékot, hogy a meddig az angyalok meglátogatják, szükségtelen ennie, majd ha elmaradnak, Isten újját fogja látni abban, hogy rendes táplálékot vegyen magához.

Passaicból átszállították Morris Plainsbe, ahol — valószínűleg az ut farszót volta miatt, — ma elmaradtak az angyalok. Erre az után Geshella kisasszony józueen evett. Többet is szeretett volna, de nem kapott.

UJABB FORDULAT.

Mexicoban mégsem hallgatt az ágyu.

A Mexicoból beérkezett tegnapi jelentések folytán mi is kitűztük a fehér zászlót. Ma bevonhatjuk megint. A kilátások a békére kisebbedtek s mire e sorok napvilágot látnak, az ágyuk talán szörják ismét a halált.

Ma reggel érkezett be a texasi El Paso utján a távirati jelentés, hogy a forradalmárok egész hivatalosan felszólították Navarrotábörnököt, Juarez parancsnokát, hogy huszonnygy órában belül hagyja el a várost és engedje ezt át Francisco Maderonak, az "ideiglenes elnök"-nek. A tábornok tagadta az ily felszólításnak közhözvetelét, de Gonzales Garzia, a forradalmi párt főtitkára hivatalosan tudtára adta a sajtó képviselőinek, hogy a megadásra és a város elhagyására vonatkozó felszólítást egy küldöncz utján kézbesítették Edwards juarezi amerikai konzulnak, aki viszont átadta azt Navarrotábörnöknek. Edwards konzul megerősítette ezt és hozzáfűzte, hogy a felszólítással személyesen elment Navarrotábörnök házába s mivel nem találta otthon, az irást egyszerűen otthagya.

Mímedezköből nyilvánvalóvá válik, hogy a forradalmárok, ha gondolnak is a békére, a fegyvert a markukban tartják. A kormány akarja a békét. Anyival inkább kell, hogy akarja a békét, mert Diaz elnöknek tudtára adta a washingtoni kormány, hogy fegyveresen közbé fog lépni, amennyiben három napon belül nem létesülne a fegyverszünet.

Límantour pénzügyminiszter nagyon bízik abban, hogy meg fogja köthetni a forradalmárokkal a békét. Ebbeli bizalmát megosztja Mexico népe is, habár mindenki tudja, hogy a döntés kizárólagosan Maderotól függ. S amennyiben Madero visszautasítaná a békeajánlatokat, a harez minden vonalon újból ki fog törni.

A kormány ez esetre katonákban nem fog hiányt szenvedni. Ha a beérkezett híreknek hitelt szabad adunk, Diaz elnök ákjálványt intézett Mexico néphez s e kijelentés folytán az ország minden részéből a zászlók alá sereglenek az önkéntesek.

Tegnap este az a hír terjedt el, hogy Diaz elnök és Límantour pénzügyminiszter visszaléptek. Ez a hír valótlannak bizonyult. Mindketten kijelentették, hogy mindaddig, míg a rend helyre nem áll, megmaradnak állásaikban. A rend helyreállta után külföldre fognak utazni. Valószínű, hogy ezt az utazást a lemondás fogja követni.

Ma reggel fenyegető hírek érkeztek be Mexicoból. E hírek azt mondják, hogy hivatalos kijelentés történt, miszerint a Mexicoban élő amerikaiaknak a hajuk szála sem fog megöröbülni. Ha azonban az Egyesült Államok fegyveresen közbé lépnek, természetes, hogy a mexicóiak haragja az amerikaiak ellen fordulna s az amerikaiak lekasabolását aligha lehetne megakadályozni.

Hogy mennyiben "hivatalos" ez a kijelentés, azt e pillanatban alig lehet megállapítani. Bizonyos azonban, hogy az Egyesült Államok alig fogják az ilyenféle fenyegetésektől függővé tenni az elhatározásaikat.

Megirtuk tegnap, hogy a forradalmárok feladták Agna Prietát, és átengedték a várost a kormány csapatának. Erre nézve ma az a szenzációs hír érkezett be, hogy Red Lopez és Belisario Garcia, akik Agna Prietában a forradalmárok parancsnokai voltak, elárulták a forradalom ügyét. Garcia a város feladásá után amerikai területre szökött, ahol amerikai katonák elfogták. Mikor reggel sétára indult, ott élő mexicóiak meglóntatták őt és nyíltan a szemébe vágták, hogy Diaz megvesztegette őt. Valószínűleg meglétselték volna, ha amerikai katonák nem siettek volna a segítségére.

Lapunk zártakor érdekes dolognak vesszük a hírt, oly dolognak, mely az Egyesült Államok fegyveres közbé lépését parancsolóvá teszi.

Diaz elnök ugyanis az Egyesült Államok kormányához intézett íratában kereken visszatámasztja a washingtoni követeléseket s nemesak hogy felelősséget nem vállal a határon végbement eseményekért, sőt ellenkezőleg megvédojja az amerikai katonákat. Azzal vádolja őket, hogy a mexicói kormány katonáit lefegyverezték, a forradalmárokat ellenben ellátták fegyverekkel. Az amerikai polgárok megsebesülése és halála nem terheli a mexicói kormányt.

Diaz e jgyzöke annyira kihívó hangon van megírva, mintha egyenesen bele akarná kergetni az Egyesült Államokat a fegyveres intervenczióba. Washingtonban a hangulat tényleg meg is változott már s még a legbékésebb emberek is azt vallják, hogy az ily hangot eltűnni nem szabad.

ALICE FÉRJE.

Roosevelt veje berlini nagykövetelek van kismemelve.

Washington, április 20. Nicholas Longworth, ohioi szenátor, Hill utódjaként berlini nagykövetelek van kismemelve. Ha esetleg ezen állást nem fogadná el,

egy másik nagykövetséggel fogják megbízni.

(Longworth Rooseveltt ex-elnök veje. Felesége "Alice hercegnő" név alatt ismeretes, aki "hercegnő" módon viselkedett, míg apja elnök volt és azóta is "olyan" életmódot folytat.)

LAPUNK SZOMBATI NAGY SZÁMÁRA MÁR MOST FELHÍVJUK OLTVÁSÓINKNKAT FIGYELMÉT.

Bankárkök. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

ORK ALLAM. 2 de KCHNE, 10 William...

SVAR BANKHAZA. 1947...

ANIA ALLAM. BANK. Elő Nemzet...

Bankház. főbank 1949...

SIN ALLAM. SAVINGS BANK. K...

SEY ALLAM. 27 Second St. Passaic...

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

Bank. oly bankcégeket amelyekhez honf... fordulhatnak vagy pénzbetétek eljából.

